

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetésben átvérve:
Budapesti levelezési díj nélkül 18 h.
Postán külföldre 24 h.
Postán külföldre 24 h.
Egyes szám ára 12 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a 1917. évi
őszig utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kényszerű okok miatt
adására vagy megfordására nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalban tartoznak.

XIII. évfolyam 118. száma.

Nagyvárad

Szerda, 1917 május 23.

A magyar kormányválság.

Az új választójogi reform a király előtt. A munkapárt értekezlete. A kormány és az ellenzék. Tisza Bécsbe utazott. Válsághírek.

A Tisza-kormány benyújtotta lemondását: ez a nap eseménye.

Egyelőre semmi részletet sem közölnek a lemondás okairól, körülményeiről s várható következményeiről. Arról nincs szó, hogy a király a lemondást elfogadta-e vagy sem.

Az országot amennyire meglepte a lemondás, olyan feszült izgalommal várja a nemzet, de bizonyynyal a külföld is a további fejleményeket.

Tudósítónk a következőket jelenti Budapestről:

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) **A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar kormány beadta lemondását.**

Bécsi lapok a lemondásról.

Budapesti tudósítónk telefonon jelenti: A bécsi lapok közlik, hogy budapesti lapok híradásai szerint a magyar kormány a ma délben tartott minisztertanácson elhatározta, hogy beadja lemondását.

A bécsi Fremdenblatt jelenti: **Tisza már a tegnapi audiencián beadta lemondását.**

A Neues Wiener Tagblatt közli: Budapestről jelentik: Itt teljes határozottsággal állítják, Tisza a mai minisztertanácson bejelentette, hogy a kormány beadta lemondását.

Bécsből jelenti tudósítónk: A Neue Freie Presse „A magyar kormányválság” cím alatt írja: A magyar kormány ma délben minisztertanácsot tartott, mely a délutáni órákban is folyik. Tisza ma Bécsbe utazik. A magyar politikának komoly nehézségei támadtak, amelyek az országgyűlés júniusi ülészakánának előkészületeivel és a kormánynak az ellenzékkel való viszonyával függnek össze. Es a viszony most kiéleződött.

Ezeket a híreket nem erősítik meg, de politikai körökben komolyabban veszik a válsághíreket. Némelyek azt beszélik, hogy szükség esetén a képviselőház feloszlásáról is lehet szó. De ehhez Tiszának felhatalmazásra lenne szüksége. A kormány lemondására vonatkozó híreket e pillanatban nem erősítik meg.

Budapesti tudósítónk telefonálja: Tisza István miniszterelnök a Felsőháznak a választójogi reformról előterjesztést tett. A Felsőház fentartotta magának a döntést. Amennyiben szükséges, a Felsőház ma vagy holnap külön kihallgatáson fogadja Tiszát.

A munkapárt e hó 24-én értekezletet tart.

A Bud. Tud. jelenti: **Tisza ma éjjel Bécsbe utazott.**

A Magyarországi jelenti, hogy a kabinet valamennyi tagja aláírta lemondását a minisztertanácson. A lemondást Tisza az éjjel viszi fel Bécsbe. Balogh Jenő igazságügyminiszter állandóan Bécsben tartózkodik.

A tisztviselők fizetésrendezése.

A tisztviselők fizetésrendezése ma a háború mellett az ország legürgösebb megoldásra váró, legégetőbb kérdése. A múltban elkövetett hibák és a háborúval kapcsolatos drágaság egyszerre tették most már tűrhetelenné a tisztviselők helyzetét.

A háború előtti időkben sem volt a magyar tisztviselő helyzete irigylésre méltó. Sohasem került az országgyűlés elé olyan bátor és egészséges javaslata, mely a tisztviselők megélhetésének kérdését egyszerre, legalább is hosszabb időre megoldotta volna. A tisztviselők kérdésében soha sem jutottunk tovább a toldozásnál foltozásnál.

A háború egyszerre megmutatta ennek a halogatásnak káros voltát. Minden áremelkedés a tisztviselők bérére ment, a kiktől pedig a háború fokozott munkát kíván. Hatásos százalékos áremelkedések mellett 35 százalékos háborús segély: nevetségesen csekély, vagy inkább siralmasan semmi. Milliommossá hizott árdrágítók mellett a gyermekcipőjét talpaló királyi törvényesek bíró és éhenhalt postás kleasszony: ime a magyar tisztviselő mai helyzetének hü képe.

Itt sürgősen és határozott cselekvésre van szükség.

Felhivatalos közlés szerint azzal kívánják a tisztviselőket megnyugtatni, hogy a családi pótlékokat jelentékenyen, átlagoslag 100 százalékkal fölemelik, a fizetésrendezést pedig külföldi tanulmányok alapján vizsgálják keresztül.

Az egyik a végleges megoldás szempontjából kevés, a másik pedig csak fölösleges halogatás.

A családi pótlék olyan kicsi, hogy megduplázva sem jó nagyra, nagy szükségben pedig jelentékeny segítség kell. Külföldi tanulmányutakra visszatérni semmi szükség. A külföldről mindenki tudja, hogy ott a tisztviselők már békében is jobban voltak fizetve, mint nálunk. Most a mi háborús valutánk mellett a külföldi fizetéseket különben sem lehetne irányadóul tekinteni. A magyar tisztviselők fizetése a hazai megélhetési viszonyok, nem pedig külföldi tanulmányutakról írt tudós jelentések alapján kell rendezni.

A magyar tisztviselői kar a nemzet gerince, családjaik a magyarság jövőjének re-

ménysége. Ezt a gerincet megroppanni, ezt a reményeséget pusztítani nem szabad engedni. A magyarság kérdése, a nemzet becsületbeli ügye, hogy tisztviselőkarunk értékes munkájához méltó, gondtalan megélhetést biztosító fl-etést kapjon.

A budapesti tisztviselő kongresszus a követkésőkben állapította meg a tisztviselők minimális követeléseit:

A tisztviselők közgyűlése szorosán ragaszkodik a husvét hétfőjén hozott határozatokhoz s kívánják azok haladéktalan fogadtatását. Elérkezett az utolsó óra.

Az indémintási javaslatba föl kell venni azt az intézkedést, hogy a családi pótlékunk ki kell terjednie nemcsak a gyermekekre, hanem a többi eltartott családtagokra is, akik a tisztviselő háztartásában élnek: ne-jére, anyjára, nagyszüleire. Ezt a családi pótlékot kapják meg a nyugdíjasok is.

Kívánják a tisztviselők az előléptetési viszonyoknak, a státuszrendezésnek sürgős-ségét. A közgyűlés megbízza az elnököt, hogy a szükség szerint rendkívüli kongresszusot hívjon össze.

Nyugaton tüzérségi harcok folynak.

Berlin, május 22. A nagyfőhadilás jelenté:

Északi harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábor-nagy hadserege. Az Ypern szakasszon Locanál, Oppinál és széles arcvonalon Car-petól délre egész napon át élénk volt a tüzérségi tevékenység. Az angolok több erős előretörés alkalmával, amelyek délelőtt Bul-lecourtnál, később Croisellénél indultak meg, és teljesen megbiúsultak, véres veszteséget szenvedtek és foglyokban több mint 90 embert vesztek.

A német trónörökös hadserege. A Chemundes Dames magaslatai és az Aiane között Lensől északra és a felső Vesle völgytől a Sulppe völgyig időnkint heves tüzérségi harcok fejlődtek ki. Nauroy-tól délnyugatra és délre a franciák a nap folyamán több ízben megtámadták magaslati állásainkat.

Az ott levő württembergi ezredék támadással visszaverték az ellenséget s több mint 100 foglyot szállítottak be. Este a Posle-hegy déli lejtőjén Moronvillers-től délkeletre összo-mlott egy francia előretörés. A Maastól ke-letre tegnap feléledt a tüzelés. Itt is előtérí csatározásokra került a sor, amelyek nekünk foglyokat eredményeztek. Egyik portyázó különítményünk Bouvencourtnál (Reimstől északnyugatra) támadást kezdett s 5 ellen-séges kötött léggömböt felgyújtott.

Albrecht württembergi herceg had-serege. Nincs ujság.

Keleti harctér.

A helyzet változatlan.

Macedóniai front.

A Prespa tó és a Cserna között, a Var-dar két partján és a Siruma mentén az ellen-séges tüzérség tevékenysége ismét élén-kebb volt, mint az előző napokban.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Kimerült az olasz támadás.

Keleti és délkeleti harctér. Budapest, május 22. (Hivatalos.) Nincs ujság.

Olasz harctér. Budapest, május 22. (Hivatalos.) Az Isonzó men-tén az ellenség tegnap arra kényszerült, hogy 7 napi eredménytelen harc után *gyalogságának pihenést engedjen* Csak Görztől keletre törtek előre az olaszok, de visszavertük őket. Rohamjáróink ezen a vidé-ken 1 tisztet, 36 főnyi legénységet s egy géppuskát hoztak magukkal az ellenséges árkokból.

A Karszt felelőn időnkint erősebb tüzérségi tevékenység folyt. Karinthiában és Tiroiban nincs változás. *A vezérkar főnöke.*

Nincs orosz offenzíva.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: *A Secolo szerint az Isonzó mentén a magyar osztrák haderők hallatlanul erősek, lát-szik, hogy nem kell tartaniok az orosz fronton semmiféle támadástól.*

Ellenkormány Moszkvában.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) Több tábornok és kép-viselő konferenciát hívott össze Moszkvában. Ott *külön kormányt alakíta-nak*, amely átveszi az ország kormányzását.

Egy nagy hajó elsüllyesztése.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) *Egy tengeralattjárónk a Földközi tengeren egy 18.000 bruttó tonnás gőzöst elsüllyesztett. (A tengerészeti vezérkar főnöke.)*

A Mitestar Line Baltimore gőzöst elsüllyesztettük.

Amerika háboruba kergeti a semlegeseket.

— Ultimátum Hollandiának. —

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik, hogy Wilson ultimátumot intézett Hollandiához. Ebben azt a fel-tételt szabja, hogy vagy megszakítja Hollandia Németországgal való kereskedelmi összeköttetéseit vagy pedig nem kap Amerikától élelmiszer-eket, nem kap s nem vihet be. Hollandia, mint a hágal távirat jelenti, kénytelen megszakítani kereskedelmi összeköttetéseit Német-országgal, Amerika most azt tervezi, hogy körül 300.000 főnyi seregével a többi semleges államot kényeztetni fogja a Német-országgal való háborúra, s e mellett megakadályozza az élelmiszer-bevitelt a skandináv államokba, Svájcba és Spanyolországba.

Stockholmban megjelennek az angolok és a franciák is.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A békekongresszuson az *angolok és francia* szociálista kiküldöttek is megjelennek. A németalföldiek és a franciák június 1-én érkeznek Szent-pétervárra.

Párisi távirat szerint a francia szociálista kisebbség és többség közt közeledés történt a konferencián való részvételre.

A bolgárokkal a konferenciát előkészítő bizottság ma tanácskozott. A bolgárok, mint stockholmi távirat jelenti, *ellenzik az annexiót*, Dobrud-zsához és Macedóniához azonban ragaszkodnak, mert mindkettő eredeti-leg bolgár.

Szkobelev a békéért bárkivel szövetkezik.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) Szentpétervárról jelentik: Szkobelev miniszter kijelentette, hogy a háboru befejezése érdekében kész a német császárpárti Scheidemannal is, de *az ördöggel és ennek nagy-nyájával is szövetkezni.*

„Háborus erkölcsök“

A Pesti Naplóban tovább folytatják bizonyos érdekkörök a nagyváradai püspökség haszonbérleti ügye elleni támadásait. Most megint a fenti cím alatt egy cikk úgy állítja be a dolgot, mintha a püspök a háborus konjunktúrákat akarta volna kihasználni és csak azért adta volna ki birtokát haszonbérbe, hogy az eddigi házikezelti birtokok felszerelését jó áron értékesítse. Ezt az értékesítést is úgy állítják be, hogy a püspök a német gazdáknak háborus áron adta el a felszerelést, a törzsvagyon javára ellenben csak a békeárat tette le, példaként felhossa a Pesti Napló az eladott ökröket, a melyek 5 K 45 filléres árából szerinte 1 K 35 fillér adatott be a törzsvagyon javára.

A közönség előtt a Tiszántúl közléseiből ismeretes már az a tény, hogy egyáltalán nem a háborus árak indították a püspököt a bajorokkal a szerződés megkötésére, hanem az a körülmény, hogy más megfelelő haszonbérleti birtokra többszörös meghirdetés dacára sem jelentkeztek, a bajor gazdák ellenben minden tekintetben kifogástalan és úgy a javadalom és a javadalmas, mint a visszavétel idején leendő utód érdekeit megvédő szerződés megkötésére hajlandók voltak. Lássuk most azoknak a bizonyos eladásoknak a kérdését is tisztán, nem úgy, mint a hogy a Pesti Napló elferdíti.

A püspökség kénytelen volt a 19,000 hold birtokokon kívül még 3000 holdat a patai gazdaságot a házikezelti birtokokból is bérbéadni, mert az eddigi bérlők által jórészt birtokok rendszerszotalához a haszonbérletnek legalább ennyi rendszeren karbantartott birtokra mint bázisra szükségük van. Ezenfelül azonban házi kezelésben marad még 3 gazdaság. A patapusztai birtokon levő egész felszerelés kizárólag gróf Széchényi püspök saját tulajdona, az ő elődjétől saját pénzén megvette. Tekintettel arra, hogy 1918-ban a most haszonbérbeadott 3000 hold helyett az akkor lejárandó haszonbérletekből viszont megfelelő birtok házikezelésbe vétele határozatott el, a most Patapusztán egyelőre felszerelésé váló felszerelésekből mindaz, a mi 1918-ban felhasználható lesz, visszatarthatott és csak a fölösleg adatott el. Elárta ezeket az uradalom természetesen a mai áron; hiszen ha nem így jár el, ha az idegenségeknek potom áron vesztegetett volna el értékeket, akkor érdemelt volna szemrehányást. Akkor persze azal állottak volna elő a Pesti Napló mögött állók nagy szemforgatással, hogyan tékozzák Nagyváradon a nemzeti vagyont.

Az 1 K 35 filléres ár megint más dolgok összehagyásával került bele a Pesti Napló cikkébe. A szerződés megkötésénél a püspök természetesen gondolt a 25 év múlva bekövetkezendő helyzetre is és lehetővé akarta tenni, hogy 25 év múlva a németek által megjavított birtoknak legalább nagy része házikezelésbe vehető legyen. Minél előnyösebben tudja majd a birtokot a 25 év múlva leendő javadalmas felszerelni, annnyival többet vehet házi kezelésbe. Kikötötte tehát a püspök, hogy 25 év múlva az akkori javadalmas jogosítva lesz az ökröket 1 K 80 filléres áron megváltani a haszonbérletől. Kétségtelen dolog, hogy 1 K 30 filléres állatár akkor Magyarországon nem lesz, ez a ki-

kötés tehát olyan előnyt jelent az akkori javadalmasra, amelyet ma meg sem becsülhetünk.

Hol van hát a törzsvagyon ügye, amely miatt a Pesti Napló megható krokodilkönyveket hullat?

Szóval. A törzsvagyonnak az egész dolghoz semmi köze. A püspök semmiféle törzsvagyon tárgyát el nem adott, tehát az eladott felszerelések árából semmit sem köteles a törzsvagyonba beszolgáltatni és nem is szolgáltatott be. Ellenben mást tett. Nincs még felhatalmazásunk ennek közlésére, minő szándékai vannak gróf Széchényi püspöknek az eladott fölöslegessé vált felszerelési tárgyak árával.

Egyelőre csak annyit jelzünk, hogy a püspök sajátját lépező felszerelésekből — mint már említettük — az 1918-ban házi kezelésbe kerülő birtokok instruálására a használható visszatartatták, ezenfelül pedig önként, saját elhatározásából gróf Széchényi Miklós több százezer koronát tesz le abból a célból, hogy az 1918-ban visszatartott birtokok a természetben visszatartott fundus instructuson felül is teljesen modernül felszerelhetők legyenek. Ez a sok százezer korona már mint olyan német tőke jelentkezik, mely itt marad és magyar föld jobb felszerelésére lesz fordítható.

A Pesti Napló a harangok lessedése után is hallott valamit harangosni, de nem tudja, hol. Hallott valamit 1 korona 80 fillérről, galiciai szepandrágítókról, 5 korona 50 fillérről, törzsvagyonról, háborus erkölcsökről és mivel most a Hatvani-Deutschok kezében van a lép, hát jónak látják a hatvani és nem hatvani Deutschok és nem Deutschok háborus ügyeiről a figyelmet más felé terelgetni. Es az ősi farizeusi taktika nem ismeretlen már előttünk és nem is lép meg senkit.

A cikknek minőhatetlen hangjára és egyéb részére, melyben a haszonbérletet fanatikus elfogultsággal és öröklött gyűlölettel igazán kvalifikálatlan módon állítja be a „háborus erkölcsök“ cím alá, itt megjegyzést tenni fölöslegesnek tartjuk. Ilyen hangra mi berendezkedve nem vagyunk. Nem hiába emlegeti a Pesti Napló most egyszerre a galiciai szepandrágítókat. Ilyen stílusban valóban csak galiciaiak írhatnak, a Dob-utca számára.

Előkészületek az Áldozatkézség szobrának felavatására.

A város egész társadalmá, minden testület és köre megmozdult a nemes ügy érdekében, amelynek célja komoly és egész életre szóló intézményes segítséggel ellátni a harctéren elesettek hátramaradottait. E nagy társadalmi probléma megoldására vállalkozott Nagyváradon az Áldozatkézség Szoborbizottsága, amely nagy apparátussal és folytonos munkával törekszik, hogy a nagy célnak és a humánus ügynek minden tekintetben megfeleljen. A nagy akcióba beleaverja a nagyváradai és biharmegyei társadalmat, amely szívesen nyújt segédkezet, hogy a nagyarányu mozgalmat minél teljesebb siker koronázza.

A szoborbizottság nagy súlyt helyez arra, hogy a vármegye méltóképen vegye

ki a részét a június 17-én történi leleplezési ünnepélyen. Ennek következtében felhívta az összes előljáróságokat, hogy ezen az ünnepélyen egy 3 tagú küldöttséggel képviseltesék magukat és rendezzenek gyűjtést az elesettek özvegyei és árvái javára, hogy minden község egy érelemezzei járuljon hozzá a község hősei emlékezetének megőrzéséhez.

Tekintettel a biharmegyei községek áldozatkézségére és hasznosságára — minden község küldöttel megjelennek az ünnepélyen, amely az egész Biharország felidhetetlen ünnepnapja lesz.

Ma, szerdán délután 4 órakor a szobor végrehajtó bizottsága ülést tart a város-házán.

A Kath. Népszövetség a hatodik hadikölesőnért.

Csoportvezetői értekezlet.

A Kath. Népszövetség csoportvezetői vasárnapi értekezlete ismét gazdag anyagot szolgáltatott a szövetség további gyakorlati tevékenységére. Az értekezletet dr. Krüger Aladár a Népszövetség igazgatója vezette.

Mindenekelőtt a jövő évi program előkészítését beszélték meg. Az új program sokban eltérő lesz az eddigi sablonoktól a gazdagságával és változatoságával további erőforrása lesz a keresztény akcióknak. A jövő őszig a vezetői döntésekkel fognak alkalmat adni a tagoknak jó és olcsó szórakozásra. A jövő évi részletes programját annak idején közölni fogjuk, a nyár folyamán az előkészületeket tessik meg.

Áttérve a hadikölesőn ügyére, az értekezlet egyik fő tárgyára, az elnöklő igazgató tömören választa a mostani hadikölesőnköi jelentőségét. Mindenkinek ki kell vennie részét a hadikölesőnjegyzésből, ez ma a jelenség. Ezt a jelenséget megérti és követi a Népszövetség is. A csoportvezetők a hosszuk tartozó tagokat felvilágosítják a hadikölesőnjegyzés előnyéről a felhívják őket, hogy hadikölesőnjegyzésükkel forduljanak a Népszövetségi Hitelesítővethoz, a mely mindenkinek lelkiismeretesen adja meg a kellő felvilágosítást. Nagy lelkesedéssel vették tudomásul, hogy Grócz Béla nagyprépost és Spett Gyula apátkanonok nagyobb összegű hadikölesőnt jegyeztek a Népszövetségi Hitelesítővethoz utján. A Hitelesítővethoznál szövetkezeti tagokon kívül mások is jegyezhetnek hadikölesőnt. Hivatalos óra naponként d. a. 10—12 ig és d. u. 3—5 óráig.

Örömmel vették tudomásul azt a nagy sikert, a melyet a Népszövetség a keresztény sajtó terjesztése terén elért. Kívánatosnak mondták, hogy a népszövetségi szervezkedéssel kapcsolatosan a keresztény sajtóakció a vidéken is tért hódítson. Ugy a népszövetségi, mint a sajtóakció mind több megértésre és támogatásra talál nem csak a katonaságnál, hanem általában a keresztény közönség körében, a mint hogy minden téren öröndetes jelei mutatkoznak az annyira kívánatos keresztény együttműködésnek. E tekintetben az egyetértést a Népszövetség tovább is építeni fogja.

Elhatározták, hogy az anya- és ocsomóvédelem ügyét jövőre is teljes buzgalommal felkarolják, a két püskösi ünnepén a Katholikus Kőr Szent László termében vezetői délután rendeznek.

Végül határozatba ment, hogy a békekötés után a Népszövetség zászlómentő ünnepélyt tart.

Sikeres agitáció a hadikölcsön ügyében.

700,000 korona az eddigi gyűjtés.

A város főispánjának elnöklése alatt működő propagáló bizottság működése a legnagyobb sikerrel folyik tovább és a jegyzések száma napról napra emelkedik, ami örvendétes jele a polgárság hazafias gondolkodásának és a mostani nagy időkhöz méltó cselekedeteinek.

As intéző bizottság által a Fekete Sas kávéházban megkezdett propagáló értekezlet szintén igen lelkesen folyt le tegnapi délután 2 órákor. Az értekezleten jelen voltak: dr. Ágoston Péter, dr. Goldberger Miksa ügyvéd, Gitye József gyáros, Leitner Márton és Schwarcz Soma körzeti bizottsági elnökök, Juricskay Barna pénzügyi tanácsos, Demetrius Elek és Friedlander Ernő bankigazgatók, Arany Albert, Jónás Sándor kereskedők, Ocskay László a Posti Kereskedelmi bank helyettes főnöke, Ssemere Miklós a Magyar Általános Hitelbank ügyvezetője, Löwinger József és Pásztor Ferenc bankigazgatók és még számosan a körzeti bizottság tagjai közül.

Az értekezletet Juricskay Barna pénzügyi tanácsos nyitotta meg és a megjelenteket a hadikölcsön propagálására kérte fel. Aulán Friedlander Ernő bankigazgató a hadikölcsön pénzügyi előnyeit ismertette, végül Leitner Márton körzeti bizottsági elnök a bizottsági elnök a bizottság tagjait szólította fel hazafias és lelkes munkára és egyidejűleg bejelentette, hogy eddigi ténykedésüknek eredménye 25 800 korona gyűjtést eredményezett, továbbá, hogy a propagálás léhászról lakásra folytatják munkájukat busgalommal és kitarással. Kérte a megjelenteket, hogy mindenképp jegyezzen hadikölcsönt, mert a bizottság által vezetett nyilvántartásban minden igaz nagyvárosi polgárnak benne kell lenni.

Leitner Márton lelkes szavai után 18 megnevezett indult meg a jegyzés és rövid egy-negyed óra alatt hatvanketten jelentettek be jegyzéseket és a gyűjtés eredménye 173 200 koronát tett ki.

As Uri utca, Szanisaló-utca és Lukács György-utcai kerületi bizottság már vasárnap délkélt Sikot Traján elnöklése mellett megkezdte értekezleten megkezdte működését és a bizottságuk teljes számban megjelent tagjai elhatározták, hogy a hatodik hadikölcsön propagálás érdekében a legnagyobb agitáció fogják kifejteni és ezen célból egymás között a körzeti utóit beosztották és kölcsönösen egymás kötelezettségévé tették, hogy lakásról lakásra járva kapacitáinak mindenképp a hadikölcsönjegyzésre.

Ezen körzeti bizottság azonkívül még elhatározta, hogy mindazokat a körzetben lakó egyéneket, akik még hadikölcsönt eddig nem jegyeztek, ismételtén fel fogják szólítani hazafias kötelezettségüknek teljesítésére.

Singlár Gyula máv. főfelügyelő elnöklése alatt működő bizottság szintén megkezdte működését és tegnap délután a városi bizottsági termében megbeszéltek a legközelebbi teendőket.

As értekezleten megjelentek Butyka Lajos, Sakuba Gyula, Balogh Károly, Balogh János, Darvas Lajos körzeti bizottsági tagok és mind a legnagyobb lelkesedéssel beszéltek a propaganda minél eredményesebb kifejtésére.

Bizonyosat remélünk tekintetben, hogy lelkes működésüknek meg is lesz a kívánt eredménye.

A hatodik hadikölcsön propagálása céljából Rét városra külön körzeti bizottság lett alakítva az intéző bizottság által. A körzeti bizottság Huna Lajos elnöklése alatt a következő tagokból alakított: Balogh János, Balogh Károly, dr. Biga Béla ügyvéd, Diószegi János, Főrtva György, Hegyesi Gusztáv, Korizmáros László, Kóta Lajos, Labancz Mihály, Sitts János, Ötvös Bertalan, Reisch Antal, Mósa Gáspár, Natta Jakab, dr. Sasgalmay Sándor, ifj. Tóth Lajos és Zalskov Rudolf.

Körzeti bizottságok értekezlete.

Felkértem Pável, Teleky és Körösnécs közeli bizottság tagjait, hogy ma, szerdán, május 23 án délután 4 órákor a további teendők megbeszélésére céljából a Központi iroda (Városház, földszint 28. sz. szoba) helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Dr. Sarkadi Lajos körzeti bizottsági elnök.

A hatodik hadikölcsön propagálás érdekében alakított Velencz, Váralja, Csillagváros városrészek körzeti bizottságának tagjait felkértem, hogy folyó hó 23 án szerdán délután fél 2 órákor a Tszpion téren levő Varga-féle kávéházban tartandó értekezleten teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyváradi, 1917. évi május hó 22 én.

Löwenstein Zsigmond.
kerületi bizottsági elnök.

173.000 korona a Sas kávéházban.

A hatodik hadikölcsönre a propagáló bizottság központi irodájában újabban a következő jegyzésekre osztózták: Arany Albert 105.000, Hartmann Sándor 55 000, Billa és Gócs 10 000, Weiss József 10.000, Weiss Iván 8000 Gattmann Sándor 7000, Szügyi József 5000, Benedek Mór 5000, Rothbart Bernát 5000, Lieber Samuel 5000, Heiler és Deutsch 5000, Heilmann Lipót és társa 5000, Wei berger Hermann 4000, Menhardt János 4000, Weiss I. Miksa 3000, dr. Weschler Iván 2000, Bian Samuel 2000, Neumann M. 2000, Klein Mihály 2000, Biró József 2000, Balta Cseiza 2000, Freund Lajos 2000, Klein Mór 2000, Deutsch Béni 2000 Hillinger Dávid 2000, Friedmann József 2000, Bruder János 2000, Neulander és Weisz 2000, Györfvi Adorján 1000, Lehmann Hermann 1000, Roth Adolf és Olga 1000, Varnas Mór 1000, Márk Béla 1000, Klein Salamon 1000, Haun Mór 1000, Grünbaum Vilmos 1000, Eligner Ede 1000, Simonyi Miklós 1000, Stein Mihály 1000, Benjámin Mihály 1000, Goldberger Lajos 1000, Diósi Mihály 1000, Huszár Adolf 1000, Löwbeer Géza 1000, Zauderer és Róth 1000 Klein testvérek 1000, Leichtenann Mór 500, Róna Andor utóda 500, Goldföder József 500, Danberg és Valdaer 500, Kréssz Sándorné 500, Schwarz József 500, Schwarcz Ferenc 300, Stein Lajos 200, Schwarz I. 100, Róna Ernő 100 K.

Ebből a jegyzésből a Fekete Sas kávéházban tartott propagáló értekezleten 173 200 korona esik, míg 25.800 koronát Leitner Márton és Jónás Andor közli gyűjtése eredményezett; összes eddigi jegyzése 687.800 korona.

Egy milliót jegyez a város.

Nagyvárad város tanácsa a hadikölcsönjegyzés ügyében ülést tartott, amelyen abban állapodott meg, hogy javaslatot tesz a törvényhatóságok, miszerint Nagyváradi városa a hatodik hadikölcsönből egy millió koronát jegyezzen. A lombardirozásokkal ugyanazokat a módokat követné a város, mint az előző hadikölcsönjegyzéseknél.

El tárgyban ma, szerdán rendkívül városi közgyűlés lesz, a melyre a polgármester a következő meghívót adta ki:

Valamennyi Törvényhatósági Bizottsági tag Urnak!

Főispán ur Ö néklésége a VI ik hadikölcsön jegyzése ügyében 714—1917 számú leiratával folyó évi május hó 23 ik napján szerdán délután 3 órára rendkívüli közgyűlés összehívását rendelte el.

Van szerencsém törvényhatósági bizottsági tag urat ezen közgyűlésre tisztelettel meghívni.

Nagyvárad, 1917 évi május hó 22.

Rimler Károly,
polgármester.

Jegyezzünk hadikölcsönt a Nép-szövetségi Hitelszövetkezetenél. — Jegyzéseket tagoktól és a szövetkezeten kívül állóktól is elfogadnak hivatalos órák naponta d. e. 10—12 ig és d. u. 3—5 ig.

Az oláh kém vádja két magyar csendőr ellen.

Izgalmas tárgyalás után felmentés.

Lukács Kélmán őrnagy elnöklésével a honvéd hadosztálybíróság egy rendkívül izgalmas gyilkossági per tárgyalását fejezte be. A tárgyalást László Nádor főhadnagy vezette. A vádlottat Barna Miklós dr. ügyvéd védte.

A vádlottak padján Kisbak János osztrák-őrmester és a mellé beosztott Csüdör András népfelkelő ülték. Kezves, nyílt, becsületes, őszinte arcú székely katonák, akik a Petrossány melletti Kimpulágon teljesítettek szolgálatot. A panaszos egy kellenemellenül vad kímésű oláh paraszt volt, Miháiga Szofron, aki feljelentette őket gyilkosság kísérletéért.

Aszt adta elő a tárgyaláson is, hogy 1916 szeptemberében a csendőrök belesérték őt a kimpulángi csendőrőrsbe és a két vádlottakat adták át ő, hogy a hadiállami területen tül vezessék a őt beosztásuk szabadon. Hogy mit keresett a tilalmi területen, azt nem tudta megmondani. Délután 10 órákor még nem volt ott az őrnagy, várt tehát estig, amikor is 8 órákor Búd Mózsa őrsparancsnok átvette őt és elvezette. El is ment egy darabig a hegyek közt.

Egyesre vádlottak egyike rájött a áltöltés a száját, egy fogát kiütötte. Ő rosszat gyanítva, hogy tévutra vezesse őket, hírtelen földrevágódott s halottan találtta magát. A két osztrák erre hussált, megtagogatta, hogy ő is, s ezután jobboldali tüszőjéből, az igazoló könyvecskéjéből 2777 koronát elrabolt. Ő; otthagyták. A baloldali tüszőben levő pár koronát nála hagyták.

Kihallgatták a vádlottakat. Elismerték, hogy használták fegyverüket, mert szolgálatban voltak s éjjel 11 órákor egy gyanús alakot láttak a hegyen eliramodni. Utána lösték, de mikor keresték, már nem találták. Másnap megnézték a nyomokat, egy helyen vérosspéket találtak, de dulakodásnak semmi nyoma nem volt.

A koronatanu, Búd Mózsa őrsparancsnok vette át a panaszot, igazolja hogy a panaszos a jobboldali tüszőjéből elővett egy könyvecskét, abból az igazoló lapját kivette, s megmutatta. De a könyvecskében nem volt pénz, egészen világosan látta, mert belenézett. Nem 2777 korona, de egy fillér sem.

A panaszos, akit időközben Aszdon kémkedésért letartóztattak, erősködött me séje mellett. A katonák ügyessé kötélt általi balált kért a vádlottakra, a kiket a bíróság Barna Miklós dr. védőbessége után felmentett. A vádlottak megtántorodtak az őrszótól.

Hogyan, az akasztófa alól szabadultak meg. A bíróság a vádat elutasítván találta. Az ítélet jogerős.

Tenniszezők kilenc tennispályán játsszanak.

A tavasszi meleg a nemes tenniszezők híveit kicsalogatták a fehér négyzetekre, a drótháló elé, ahol vidáman fordítják a nyertesek a game-et jelző fadarabkákat a hangosan kiáltják az out-okat. A lawn tennis beajánlott angol származású sportágak a sport leányok ajkairól, remélik, hogy akad nekik egy jó magyar játékos, talán Schmidt Odón, aki megmagyarosítja a tennis angol jelzéseit, mert mi a csudába szolgatunk angolul egy játékban, amikor az angol már levetette álcáját a egész arccalán megmutatta szándékát, hogy mielőtt meg akar szennyezni, azt akar onnani rá, oláh, osah, lot, olasz, osatrik náció közt. Mindezt a „play” a mire jó a „ready”, mikor a „lessék” és a „készen” egészen érthetők. Sokszor csakis az érthető, mert igen sokan alig értik azt a pár angol szót is, amelyet nagy kinnal betanultak.

Maga a tennis egészséges, szép, elegáns sport, kár, hogy a gyomrára cipő kell hozzá és az már fogyóban. Éberség, figyelem, türelem, találékonyság, testi ügyesség a kelléke a jó játékosnak, amely a műveltségnek is dolgot ad a itt derül ki, hogy ki a kultúrember. A durva, erőszakos játékosról kiderül, hogy csak a ruhája fionom, ő maga hadsergyszámba a árdrágító. Ilyen is sok van már a pályákon. Előzömlötték az összes kulturhelyeket, a tennis se maradt ki az invázióból.

Jó levegő, napfény, mozgás, és jó az ardeányoknak és fiúknak, ezért a tennis hasznos.

A pályák közül négy a Múzeumkertben van, egy már késszen, három most dolgozik. Hodossy László, a liget szorgalmas gondnok, aki ezermester és mindenhez ért. A múzeumkertben a társaságot Gelata Aliza korszakos, Gelata Géza táblabíró leánya szervezi.

E kisfoly, díszingyált társasághoz tartoznak: Jakab Mihályné táblabíró, az elegáns táncfenomén: Vársárhelyi Pálma, aki a tennisben is kiváló, dr. Halász Zsigmondné törvényszéki bíróné, aki licom játékaról nevezetes, Halász Károly és Heszébet, Sulyok Béla, Nizsalovszky István, Bary Zoltán a még egy pár társaságbeli leány és fiu.

A Bunyitay ligetben két hónapos a pályákon való játéka, azután új turné következik. A pályákat Hodossy László szakértővellemmel jó állapotba hozta és már tíz nap óta rendszeresen játszanak mind az öt tennispályán. A labdaszedőkről, a tenniszezők ruhájáról Hodossy gondoskodik.

Az első pályán játszanak: Havas Rózsa, Schwartz Erzsé, Várnai Margit, Várnai Ida, Ettler Duó, Darvas Rózsa, Elek Margit, Elek Erzsé, Gerő Duó.

A második, harmadik és negyedik pályán: a kedves és ötletesen játszó Fehér Erzsé, Rosenberg Manó, Polgár Juliska, Moskovits Lili, Varga Béla dr, Huzsár Margit, dr. Vargha Biláné, Ramasederné, Szalai Duó, Szalai Klári, Szendler Tuly, Kövéri

Andor, Hecht Iréne, Barta Niaus, Rics főhadnagy, Pólesz Anna.

Leboosky Árpád hadnagy, Petróczy Aliza, Papp Margit, Domokos Duó, Havas Olga, Belányi Andor, Somló Erna, Somló Margit.

Az ötödik pályán: Moskovits Jenő, Moskovits István, dr. Moskovits Józsefné, Moskovits Miksané, Bisatárszky Erzsike, Taasy Márta, Taasy Boriska, Németh Ilonka, Péczli Nóra, Korbély Ibolya, Benedek István, Jármy György, dr. Erőss Tibor, Kakas István, Kövéri Armin.

Az inségesek tengerije.

Százhet tanu, négy napos tárgyalás.

Eserkiescsiztizenöt tavasszal a földmivélségügyi minisztérium nagyváradi kirendeltsége Fonókisjenő előljárási ügyének kedvezményes áron 30 méter magas tengerit küldött, hogy azt velőmagának használják fel. A bír. Pópa János megkapta a tengerit a miután nem tudta jól kiszámítani, hogy a 818 korona utóvételezett összeg a 25 korona fuvar, hogy kell elosztani, telálatra szabta ki az árat. Nem kilogrammonként mérte 28 fillérré, hanem vékákban. Egy véka a minisztériumi kirendeltség számítása szerint 6 korona 60 fillérbe került volna, de a bír. 8-10 koronájával mérte a felubeli gardáknak. Így 128 vékát osztott ki 2 és fél vékát az éhező csapányoknak adott. A befolyt vételéből huzódou 286 korona 18 fillért elszakított, 150 koronát pedig, mintha az övé lett volna, jótékoyságra: a hadiárva javára küldte. Összesen tehát 436 korona elszakításával védolta az ügyesség a bírót.

A tárgyalást Serecs Barza tanácselnök vezeti, bírák: Vajnovszky Vince és Tétsi Endre dr. jegyző Fluck Dezső dr. ügyész Farkas István dr. Beidőzt a törvényszék 107 tanu, a tárgyalás négy napig tart. Tolmács Cserbu János.

Pópa János 53 éves g. kel. fonókismezői bír. a vád ellen úgy védekezik, hogy nem tudta kiszámítani a tengeri eladási árat. Tudta, hogy adás-vétel tárgyát nem képezheti az inséges tengeri, és nem is adta 8 koronán felül senkinek, így csak a 150 korona marad a rovására, amit a hadiárva adott. Utólag senkitől nem kapott, saját fejétől kellett omlakodni.

Márkus Tibor dr. miniszteri s. tükör precíz felállítását ad az inséges termék elküldéséről a kézbesítéséről. Amikor a bír. nem tudta elgázolni a kérdésmények, visszaküldték. A jegyzők teljesen informálva voltak.

A tegnapi beidőzt tanu vallották, hogy kevés kivétellel 10 koronát szedtek a bír. egy véka tengeriért.

Ma folytatják a tárgyalást.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb része. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, szájfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apollo” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut. 7/B Rimanóczy-palota.

A Szigligeti-színház Bukarestben.

Jelentették már, hogy a belügyminisztérium a hadvezetőséggel egyetértésben kijelölte azokat a meghódított városokat, amelyekben a nagyobb városok színházainak előadásokat tarthatnak. Belgrádban, ahol jelenleg a Front-Színház vendégszerepel, a szegedi, Bukarestben a kolozsvári színházalakot tarthattak volna előadásokat.

A rendelkezések azonban a felmentések új szabályozásával megváltoztak. Jelentést kívántak minden színház részéről, hogy mikor zárja a szezont.

Nagyvár. július 16-ig tolja ki a szezonzárást s utána hat heti pihenőt enged tisz és fél havi működés után fáradt tagjainak. Ugy látszik, hogy ebből a pihenésből aligha lesz valami.

A Színházegyesület a belügyminiszter felhívására minden színházat kötelezett arra, hogy amint szezont befejezi, a fronton köteles előadást tartani. Valószínű, hogy az a felmentett férfi tagok miatt van, akiknek azonnal be kellene vonulni, mielőtt a színház befejezte előadásait s nem játszanak.

Igy most az egész színházvilág vonul a frontra s ott teljesíti kulturkötelességét a Császárszínházal és a Próbaházalal.

A nagyváradi színházalal az oláh fővárost Bukarestet jelölték ki. Eljátszhatják ott az Előmult harangok-at, Biko, a székelyek hőhírját, s visszavihetik azt a vasuti kocsi, amelyre krétával azt írta fel egy oláh kő: Romania mata 7.800.000. Cs. laris.

A részeg favágó rémtette.

Le akarta fűrészelni egy kis fiu lábát.

Csak a rémresekben lehet olvasni hasonló eseteket, mint amilyen tegnapi este történt a Beóthy Odón-utca. Egy kis fiu meglepetéssel áldozata lett egy részeg favágónak, aki mint hivatásának manialikusa, le akarta fűrészelni a gyermek lábát. Az esetnek szerencsére súlyosabb következménye nem lett.

Tegnapelőtt este nagy visongatás ütötte meg a Beóthy Odón-utca járőreket fűrészt. A visítás egyre durvábbá vált. A járőreket meglepődve néztek össze, azonban eleinte nem tudták, hogy ki és merre visít. Többet szaladni kezdtek a hang irányában, majd egyszerre megtöbbször látvány tárult szemük elé. Az utca közepén egy részeg, toprongyos alak dühödtön vagdalta a kezében levő fűrészel egy kis fiu lábát.

A gyermek próbált védekezni, de a rettenetes szándéku ember a kis fiu lábát erősen térdéhez szorította, úgy hogy nem tudott elmenekülni.

Az utca néps fenyegetőleg kiáltott a brutális ember felé, aki, úgy látszik, megijedt a közlők tömegétől s az egyik mellettekben elmenekült.

A kis fiut a félszemű eszméletlen állapotban szedték fel az utca porából. Mestelen lábcszáján négy hatalmas vágás tátongott, amelyet a vészongó favágó a fűrészeléssel ejtett.

rajta. A kis fiú Grósz Ottobár öt éves gyermeke, amint később elbessélte, az utcán játszadozott, ott fogta nyakon a résség favágó és elkezdte fűrészelni lábát. Négy helyen is belevágott a több ízben, mint a fával szokás, a térdéhez csapkodta a gyermek lábát, mintha kettő akarná törni.

A súlyosan sérült gyermeket beállították a kóskórházba, sérülése 20-30 nap alatt gyógyul be.

A rendőrség keresi a brutális favágót eddig csak azt sikerült megállapítani, hogy az illető Madár utcán lakik.

..HIREK

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli: Századosná léptette elő a király Freisenheimi Reiner Rezső 101. gyalogezredbeli és Klepp Ernő 37. gyalogezredbeli főhadnagyokat.

* **Uj főorvos.** A hivatalos lap közli, hogy a király főorvossá léptette elő dr. Fodor József 4. honvédszállóezredbeli segédorvost.

* **Előléptetések a honvédségben.** A hivatalos lap közli, hogy a király népfelkelő főhadnagyokká léptette elő Szombathy László, Tóth István és Szilágyi Géza népfelkelő hadnagyokat. Népfelkelő hadnagyok lettek: Bodor János, Dukai Dezső és Richi Adolf 37. gyalogezredbeli, továbbá dr. Gal Pál és Poyrád Jenő 4. honvédszállóezredbeli népfelkelők.

* **Vizsgálatok a hittudományi főiskolán.** A papnevelő intézetben tegnap vették kezdetüket az évről-vizsgálatok dr. Vucskics Gyula rektor elnöksége alatt. Az utolsó vizsgálat június 6-án lesz, a ugyanakkor lesz a Te Deum is.

* **Rudnay prépostot felmentette a Kuria.** Budapestről jelentik: A Kuria ma hirdette ki Ivánka Imre volt képviselő és Rudnay prépost ismeretes marhaszállítási pörében ítéletét. A Kuria Ivánka büntetését 1 évi fogságra szállította le, amit a vizsgálati fogsággal kioldítottak, amit 1800 korona pénzbüntetésben marasztalt. Rudnay prépostot a Kuria felmentette. Ivánkát szabadságra helyezték.

* **A nyaralók és fürdőzők kényere és uszítottása.** Tudatom a város közönségével, hogy a fürdőre, vagy nyaralóhelyre távozóknak a nyaralóhelyen, vagy fürdőhelyen lenni, vagy kényereállításában részvételük, illetve lenni, vagy kényerejegyekkel ellátottak nem fognak, szükséges tehát, hogy elutazásukra a megfelelő lisztmennyiséget magával vigyék. Felhívom tehát mindazokat, akik nyaralás, vagy fürdőzés végett elutazni óhajtanak, hogy elutazásuk előtt legelőbb nyolc nappal lenni és kényerejegyekkel a közérlelmecsi ügyosztálynál jelentkezzenek, hogy részükre a megfelelő jegyek levonása érdekében az őket illető lisztmennyiség és szükségletű szállítási igazolvány idejékorán kiadható legyen. Nagyvárad, 1917 május 22-én. Lukács Odor, polgármesterhelyettes.

* **Gyorsított rendőri büntető bírói eljárás.** A hivatalos lap a miniszterelnök rendeletét közli, amely a gyorsított rendőri büntető eljárás alá rendeli „mindazon kihágási ügyeket, amelyeket a háboru esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában alkotott törvényes rendelkezéseknek megszegése miatt tesznek folyamatba.”

* **Élelmiszerek Pünkösdre.** Tudatom a város közönségével, hogy a pünkösdi ünnepekre való tekintettel a hatóságok ütelek a május 24-től 30-ig terjedő időre szóló lisztelvényekre 25 deka helyett a régi adagot, vagyis 33 deka nullástízest és 38 deka főzölyest fognak személyenként kiszolgáltatni. Ezenkívül családokként egy fél kg. érpagyörgyöt, egynegyed kg. kölest és a cukorjegy felmutatása ellenében személyenként 40 deka cukrot. Nagyvárad, 1917 május 22-én. Lukács Odor polgármesterhelyettes.

* **Ifj. Sztachó Szevér főhadnagy.** A hadsereg rendelteti közlönye jelenti, hogy a király ifjabb Sztachó Szevér hadnagyot főhadnaggyá nevezte ki. Az új főhadnagy Sztachó Szevér törvénytudó tanácselnök fia, a hadsereghez a mozgósítás idején, mint önkéntes vonult be a katonai elméleti és gyakorlati tudása megerősítése után hadnaggyá lett. Több ízben kitünt példás bátorságával a ügyességével s ennek eredménye a mostani előléptetés, amely egy derék, rokonzenves és kiváló képességű katonát ért.

* **Dr. Géczy József gyászja.** Mély gyász érte dr. Géczy József teológiai tanárt, Géczy Gizike, a debreceni tanítóképző intézet IV. éves növendéke, a Svetis Intézet Mária kongregáció burgó prefektája, hosszú, nagyon fájdalmas, de keresztényi türelémmel viselt betegség után vasárnap Póspók-ladányban meghalt. Az elhunyt fekvőszobájában, nagy műveltségű leány volt, akét mindenki nagyon szeretett. Halálát bánatos szülei, testvérei s a nagyszámú rokonság gyászolja. Temetés tegnap délelőtt volt Póspók-ladányban.

* **A rokkant színész művésze.** A Katolikus Kőr Szent László-templomát engedte át dr. Karácsonyi János püspök szombaton, a hó 28-án este 8 órára a rokkantá vált színészeknek, hogy utolsó fellépésüket ezzel elősegítse. Salgó Jenő bucsuzik a színpadtól és kollégái, a Szigligeti-színház derék tagjai Erdélyi igazgatóval élőkön, segítőknek s hős színészeknek, hogy az estély magas színvonalon álló, élvezetes és szép előadás legyen. A közönség ebben a szezonban a legjobb művészetet kapja szombaton, amikor a rokkant színész Szécsy Menyhért egyfelvonásos drámájában lép fel utoljára. P. ritere Kaszás Eszter leassz egy a kis dráma listos sikert fog aratni. Rendkívül érdekes lesz a hangverseny, amelyet színter a Szigligeti színház tagjai rendeznek, az első részben Kovács Márta, Vig Manó, Habár Lola és Békési Lajos, a második részben Polgár Marika és Bihar Ákos lépnek fel sokat ígérő komoly számmakkal. Ugyazintén a második részhez tartozik a kis dráma, amit Kaszás Eszter és Salgó Jenő játékosak, a harmadik rész Salgó Jenő felolvasása „16 hónapig szerb fogságban” címmel. Kezdeté este pont 8 órakor. Helyárak: szállás 2 K, táncszék 1 K, állóhely, diák és katonajegy 60 fillér. Jegyeket a Hegedűs hírlap, íroda árúsítja.

* **Baross és Ottenberg halála.** Aradról jelenti tudósítónk: Baross Ferenc aradmegyei főispán ma Aradon meghalt. — Ottenberg Tibor az országos nevezetességű kereskedelmi és iparkamarai elnök elhunyt.

* **Deutsch K. I. halála.** Nagyvárad egyik legtekintélyesebb kereskedője, Deutsch K. I. főnagykörkedő tegnap éjjel Parkerdorfban elhunyt. Deutsch K. I. már régebben betegesedett, utárelmeszedésben szenvedett s pár hét előtt a parkerdorfi szanatóriumban keresett gyógyulást, de az orvosi tudomány már nem tudott segíteni. — Tagja volt Nagyvárad város törvényhatóságának, a Gazd. és Iparbanknak alapszabályozó igazgatóság tagja, a Lederer és Kálmán-gyár és a Nagyvárad Műtrágyagyár igazgatóságának tagja volt. Elhunyt felesége, dr. Konrad Béláné és fia, dr. Dénes Sándor ügyvéd, ki jelenleg orosz fogoly és Dénes Odor és nagy rokonság gyászolja. Holttestét hazaszállítják Nagyváradra.

* **Weinberger Lajos ügye a Kuria.** A királyi Kuria tegnap kezdte meg Weinberger Lajos hadseregvezetési ügyének tárgyalását. Az íratok felolvasása után a tárgyalást mára halasztották, amikor a véd és védelem beszél. Ítélet holnap lesz.

* **Sebesült és beteg katonák jelentkezése.** Mindazon tisztok (havidíjasok) és tiszt (havidíjas) jelöltök, akik a harcokról visszatérve, betegségeik miatt, vagy mint lábadozók magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik póttestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek f. évi május 25-én d. e. 10 órakor (Kossuth Lajos-u. 15/a I. em.) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülményt katonai orvos bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Fülöpp Artur altábornagy, állomásparancsnok.

* **Vidéki trafik is.** Függyvásárhelyről egy előfizetőnk azt panaszolja, hogy az ott trafik közül az egyik nem ad senkinek dohányt, hanem az ő neki járó dohányárnyegyzéket odaadja X. urnak, aki kiváltja, s tojásért, vajért, tejért, tengeriért beváltja a parasztoknál a dohányt. Es évben csak egyszer adta ki az árut a közönségnek. Ezt ő bejelentette a pénzügyőrségnek. Remélik, kellő módon kiiktatják a trafikost kötelességeire.

* **Gyöngyösön 1600 ház égett le.** Budapesti tudósítónk jelenti: Este fél 7-kor Gyöngyösön még ég, a tűzvész pusztítja a főtér hárait. Lángtengerben áll a város. Eddig 1600 ház égett le, a halottak száma 9, a sebesülteké 126. Este 9-kor jelenti tudósítónk: **A tüzet lokalizálták.**

* **Betörés a Tisza Kálmán-téri magyar g. kath. templomba.** A Tisza Kálmán-téri magyar g. kath. templom plébánosa, Ditz Sándor megütözéssel jelentette a rendőrségnek, hogy az éjjel betörték a templomba. A betörő a külső récsos kerítésen mászott keresztül, a nyomok is ezt mutatják, majd a templom ajtaját feszítette fel. A templomban a peresélyket csavarta le helyéről, azonban látva, hogy kevés pénz van bennük, eldobálta és eltávoztat anélkül, hogy bármit is elvitt volna. A rendőrség keresi a templom betörőjét, annál is inkább, mivel ez mostanában nem az első eset.

*** A bab, borsó és lenese maximális árai** Tudatom a város közönségével, hogy a m. kir. miniszteriumnak 1446—1917. M. E. sz. rendeletével az 1917. évi termésből származó száraz (érett) babért, borsóért és leneséért követelhető legmagasabb árakat a magyar szent korona országainak egész területére mértékszámként (100) tiszta súlyra a következőkben állapította meg: a száraz (érett) tarka babra néve 60 koronában, a száraz érett fehér babra néve 65 koronában, a száraz érett borsóra néve 80 koronában. Az előző évi termésből származó száraz (érett) bab-, borsó- és lenese árakra vonatkozólag érvényben álló rendelkezéseket ez a rendelet nem érinti. Nagyvárád, 1917. május hó 21. én. Lukács Ottó, polgármester-helyettes.

*** Az eskü.** (Uj sláger a Vigadó mozgóban.) Egy nagyváradai szenzációs történet van megírva és elsőrendű művészettel feldolgozva Az eskü című négy felvonásos drámában, a mellet ma szerdán és csütörtökön mutat be a Vigadó-mozgósínház. Kedves és mulajító műsorozás a Jó szomszédok bohózat. Érdekes természeti felvételek is láthatók még az előadás keretében.

*** A „Berlini Viktória általános biztosító részvénytársaság”** hajtandó biztosított felei kívánságára a közel jövőben vagy későbbben lejárató biztosítások összegét egészben vagy részben hadikölcsön jegyére felhasználni anélkül, hogy ezidő szerinti erre a célra feleltől külön fizetést igényelne. Ugyanazok létesít hadikölcsön jegyzéssel egybekapcsolott új biztosításokat is olyanformán, hogy azok teljes összege fejében az intézet hadikölcsönt jegyez, s az ajánlattevők csupán a normális biztosítási díjakat fizetik. Részletes ajánlattal szolgál az intézet vezérigazgatója. Nagyvárád, Rákóczi-ut 10. II. Telefon 641.

*** Felkészíté** **MOZIK** **híres nagy- és katonai 80 fillér.** Kapható kiskönyv Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B

*** Alulírt,** még javakorbali, nő, vasuti nyugalmazott stílist, óhajtaná valamely plébánián **egyházi állást** elnyerni. Békéscsaba, Hunyadi-tér 10. szám. Bayer Kálmán.

Használt iskolai könyveket

közép- és polgári iskolák-ból magas áron veszek

Benkő Artur könyvkereskedése.

*** Köhögés,** hurut, rekedtség és egyéb légúti betegségek ellen gyors és biztos hatású szer a **Farkas-féle hurut szelvény.** Ár 1-20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárád, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

*** Eladó** Bathle és Kaszárnya utca sarkán egy italmérővel ellátott üzletház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárád, Bémer-tér 2.

*** „Korona szappan-por.”** Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőre merre mos, a ruhának nem árt, minden szomagon a törvényszéki vegyész tanusítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárád. Telefon 13-03

*** Elsőrendű hántott vargafa erdei métere husz korona** a Szent-olcsi erdőben (Püspökfürdő felett) átvéve. Fantaiványok Mertz János bőrkereskedésében, vagy a megbízottnál az erdőben.

*** Több darab föld** a város belterületén előnyös fizetési feltételekkel eladó. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárád, Bémer-tér.

Legújabb táviratok.

Fordulat a szövetséges politikában?

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) A *Petit Parisien* szerint *Czernin gróf magyar-osztrák külügy-miniszter és a német birodalmi kancellár tanácskozása szenzációs következményekkel fog járni.*

Hatszáz ezer olasz harcol az Isonzónál.

Budapest, május 22. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A párisi pénteki napilapok szerint az Isonzó-csata az olasz hadsereg legnagyobb erőfeszítése. A harcokban hatszáz ezer olasz küzd.

Az olasz lapok nagy aggodalmat áruznak el a Trentinónál bekövetkezhető osztrák-magyar offenzíva miatt.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: **Mozikirály.**
Csütörtök: **Kőműves Kelemen.**
Péntek: **Kőműves Kelemen.**
Szombat délután: **Kék róka.**
Szombat este: **Leányvászár** (Vajnovszky Vilma felléptével).

A Mozikirály. A tegnap esti repri-zének hangos sikerére tekintettel, a társulat ma este megismétli a **Mozikirály** előadását.

Kőműves Kelemen. A színházi hét jelentős eseményének ígérkezik a osztrákiai bemutató, amelynek során a társulat drámai együttese Vajda László drámáját: **Kőműves Kelemen** hozza színre. Voltaképpen egyike a leghíresebb magyar legendáknak a **Kőműves Kelemen.** A drámában várat építenek a kőművesek De a munkájuk nem halad, sőt a nehezen felépített falak is beledőlnek, mert... asszonyok csókja, ölelése visszatartja őket a munkától. Ekkor elhatározzák, hogy addig sőt nem engednek a közellükbe, míg a munka be nem fejeződik. És ekkor mit sem sejtve, jön férje meglátogatására **Kőműves Kelemen.** A férj viseli a fogadalmat súlyát és befalaztatja a feleségét a várba, de aztán bánatában öngyilkossá lesz. Ezt a mélységessé drámai legendát dolgozta fel színdarabbá Vajda László, a híres szilopadi alkotása a Nemzeti Színházban oly jelentékeny sikert aratott.

Pütkösdí előadások. A Szigligeti színház a pütkösdí ünnepek alatt négy előadást rendel. Vasárnap délután a **Váratlan vendég,** este a **Migacs Miska;** hétfő délután a **Gólem,** este a **Csárdászkirályné** kerül színre.

APOLLÓ mozgószínház

Szerda

Csókos éjszakák

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

VIGADÓ mozgószínház

Szerda

Az eskü
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház

Szerda

A labirint
dráma 5 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok akik boldogult fiunk, illetve testvérünk **Cser Sándor** hősi halálát halt honvedhadnagy tevékenységében résztvettek vagy ravatalára kezesorot küldtek s ezzel mérhetetlen fájdalmunkat enyhítették, és uton fogadják hálás köszönetünket.

Cser János és családja.

HETI ÁRJEGYZÉK:

- Vizespohár csiszolt üvegből —26
- Borospohár csiszolt üvegből —30
- Vizeskanecsó csiszolt üvegből 1-50
- Borospalack csiszolt üvegből 1-50
- Teáscsésze fehér finom porcellán 1-
- Teáscsésze fehér finom porcellán 1-80
- Porcellán vizeskanecsó diszítéssel 2-50
- Kávésbögre emlék felirással —70
- Fali sőtartó majolika fedéllel 2-50
- Majolika vizeskanecsó színezéssel 8-
- Teáscsésze aranyozással 10-
- Kávéskészlet aranyozással 10-
- Feketéskészlet aranyozással 10-
- Mosdókészlet felszerelve 12-
- Ebédőkészlet aranyozással 40-
- Vizeskészlet színes aranyozással 4-
- Boroskészlet színes aranyozással 4-
- Söröskészlet színes aranyozással 4-
- Tészta készlet finom majolika 5-
- Befőtteskészlet 6 személyre 4-

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Képkerepezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárád, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főzserkesztő:

Dr. KRÜGER ALADÁR

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP KÁROLY

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőizem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az csezes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszástemlé, napfürdő, hernokkura. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
 a fürdő bérlője.

Élelmezési ajánlat!

ASZÓDI MIHÁLY

nagykereskedő,
 Kossuth-u. Sas-palota. Telefon 635.

Összes gyümölcskonzekvek, teli szalámi, szárdiniák, finom valódi méz, az csezes csemege és gyógyberok, finom likör, kenyek és pélinka, ó-borszesz, magyaró, mazsola és feltört dió, cukorka, csokoláde és tea, málnaszörp, citromszörp, ugy nagyon és kicsinyben beszerezhető. Mielőtt vásárolna, sziveskedjen mielőbbi dupán felszerelt árukat romat felkeresni:

ASZÓDI MIHÁLY

kávét, csokoláde és cukorka nagykereskedő. Nagyvárad, Kossuth-utca Sas-passage.

Szölvőhírtokosok figyelmébe

Raftia

és egyéb kötő fonalak kaphatók

Helfy József utóda

szék és gazdasági cikkek nagykereskedésében

Nagyvárad, Kossuth-u. 7.

(A Neolog ier. templom átellenében.)

* **Butorozott szobák** rövidebb hosszabb időre a Zöldfa-épületben kiadó. Felvilágosítással szolgál a szobakezelőnök (Zöldfa-épület.)

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.

Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.

Lóbox és tehénbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50.

Fatalpu szandálok:

24-25, 26-28, 29-31, 32-35,

4-—, 4-10, 4-40, 4-90,

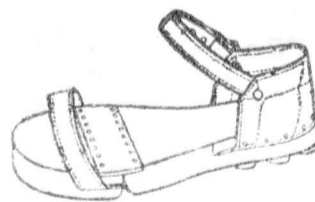
36-37, 38-40, 41-43, 44-46,

5-—, 5-50, 6-—, 6-10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedményben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Vizvezeték-utcán szép kilátással egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNEL

szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve, kivonatva házhoz szállítanak.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádigos, vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-párok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

IZSAK LIDIA
 elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad) Park-szálloda
 Nagy Sándor-u. i.) utcájában.

Fűzőket a legalsó díjat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kősz fűzőkben egyesek tartók, málitartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk. Javításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilárd és minőségű munkák egyedüli szállítója.
 Telefon: 11-53.